

9

სექტემბერი
September

18:30

Mao Fujita / piano

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Fantasia in D Minor, K. 397/385g

Piano Sonata No.8 in A Minor, K. 310
Allegro maestoso
Andante cantabile con espressione
Presto

Fantasia in C Minor, K. 475

Piano Sonata No.14 in C Minor, K. 457
Molto allegro
Adagio
Allegro assai

მაო ფუჯიტა / ფორტეპიანო

ვოლფგანგ ამადეუს მოცარტი (1756-1791)
ფანტაზია რე მინორი, K.397/385g

საფორტეპიანო სონატა No. 8 ლა მინორი, K. 311
Allegro maestoso
Andante cantabile con espressione
Presto

ფანტაზია დო მინორი, K. 475

საფორტეპიანო სონატა No. 14 დო მინორი, K. 457
Molto allegro
Adagio
Allegro assai

ვოფგანგ ამადეუს მოცარტი

ფანტაზია რე მინორი, K.397/385g

მოცარტმა შექმნა თავისი რე-მინორული ფანტაზია 1782 წელს. 1791 წელს, მოცარტის გარდაცვალებისას ის დაუმთავრებელი იყო. პირველ გამოცემაში ფანტაზია მთავრდებოდა 97-ე ტაქტში, დომინანტსეპტაკოდსა და ფერმატაზე, რომელიც მას მოსდევდა. რამდენიმე წლის შემდეგ გამომცემლობამ Breitkopf & Hartel დაბეჭდა ფანტაზია დასასრულით, რომელიც, სავარაუდოდ ეკუთვნოდა გერმანელ კომპოზიტორს, ორგანისტსა და გუნდის ლობარს აუგუსტ ებერჰარდ მიულერმს, სწორედ ეს ვერსია იბეჭდება ყველაზე ხშირად სხვადასხვა გამოცემაში და სრულდება საკონცერტო სცენებსა თუ ჩანაწერებში. საინტერესოა, რომ იაპონელმა პიანისტმა მიცუკო უჩიდამ ერთ-ერთი თავისი ჩანაწერისთვის დაწერა დასასრულის საკუთარი ვერსია, რომელიც იმიტირებს ფანტაზიის დასაწყისს და ამით ფორმას თავისებურ სიმეტრიულობას ანიჭებს. მოცარტის დაუმთავრებელი ფანტაზია კი ითვლება ერთ-ერთ ყველაზე პოპულარულ ნაწარმოებად რაც კი ფორტეპიანოსთვის შექმნილა.

საფორტეპიანო სონატა No. 8 ლა მინორი, K. 311

საფორტეპიანო სონატა K. 310 შექმნა 1778 წლის ივლისში, პარიზში. იმავე წლის 3 ივლისს გარდაიცვალა მოცარტის დედა. კომპოზიტორს მიმოწერაში არასოდეს უხსენებია ლა-მინორული სონატა. ამიტომ, თითქმის არაფერია ცნობილი მისი შექმნის შესახებ. თუმცა, დედის გარდაცვალება, სავარაუდოდ, აისახა ნაწარმოებში, რადგან ის პირველია მოცარტის სულ ორი საფორტეპიანო სონატიდან, რომლებიც მინორულ ტონალობაში დაიწერა. აღსანიშნავია ისიც, რომ პარიზში ჩასვლამდე მოცარტმა დროებით დაიდო ბინა ქალაქ მანჰაიმში. მანჰაიმი იმ დროს გახლდათ ევროპის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ინტელექტუალური ცენტრი. ქალაქი მსაპინძლობდა მანჰაიმის სკოლას - კომპოზიტორთა ჯგუფს, რომელიც ქმნიდა ნაწარმოებებს მანჰაიმის ორკესტრისთვის - ეპოქის ერთ-ერთი წამყვანი მუსიკალური კოლექტივისთვის. მანჰაიმის სკოლის კომპოზიტორებმა შემოიღეს საორკესტრო წერის რევოლუციური ტექნიკა; მაგალითად, მოულოდნელი კრეშენდო - „მანჰაიმის კრეშენდო“, „მანჰაიმის რაკეტა“ (აღმავალი არპეჯირებული ფრაზები), „გრანდ-პაუზა“ (როდესაც მთელი ორკესტრი ჩერდება წამით, რათა შემდეგ ისევ დაიწყოს დაკვრა ორკესტრის მთელი ძალების ჩართულობით) და ა.შ. მანჰაიმის სკოლამ გავლენა მოახდინა არა მხოლოდ ლა-მინორულ, არამედ იმ დროს შექმნილ სხვა საფორტეპიანო სონატებზეც, რომლებსაც მოცარტის "შუა პერიოდს" მიაკუთვნებენ. მანჰაიმის სტილის გავლენა ვლინდება სონატის ფაქტურულ და დინამიკურ კონტრასტებში. ეს კონტრასტები შესაძლოა ასევე შთაგონებული ყოფილიყო იოჰან შობერტის მუსიკით. მოცარტი ბავშვობიდან უკრავდა და შემდეგ უკვე ასწავლიდა თავის მოსწავლეებს შობერტის სონატებს, რომლებიც ცნობილი იყო დრამატული კონტრასტებით. სწორედ დრამატული კონტრასტები, დაწყვილებული მოცარტის გენიალობასთან, ხდის ლა-მინორულ სონატას მუსიკის ისტორიაში ერთ-ერთ ყველაზე ტრაგიკულ ნაწარმოებად.

ფანტაზია დო მინორი, K. 475

საფორტეპიანო სონატა No. 14 დო მინორი, K. 457

მოცარტისეული კატალოგის მიხედვით, კომპოზიტორმა დო-მინორული სონატა 1784 წლის 14 ოქტომბერს დაწერა. შვიდი თვის შემდეგ, 1785 წლის 20 მაისს კი მან დაასრულა დო-მინორული ფანტაზია, რომელიც ხშირად სონატასთან ერთად იკვრება. ეს ტრადიცია დაკავშირებულია გამომცემლობა Artaria-სთან, რომელმაც 1785 წლის დეკემბერში ორივე ნაწარმოები ერთად დაბეჭდა; პირველი გამოცემის ყდაზე ეწერა Fantaisie et Sonata Pour

le Fortepiano (ფანტაზია და სონატა ფორტეპიანოსთვის). მიეძღვნა ნაწარმოებები მაღამ ტერეზა დე ტრატნერნს, მოცარტის ერთ-ერთ მოსწავლეს და მისი ვენის სახლის მეპატრონის მეუღლეს. მოგვიანებით ტრატნერები ვოლფგანგისა და კონსტანცას ოთხი შვილის ნათლიებიც გახდნენ. მნიშვნელოვანია, რომ თავად მოცარტმა ცალ-ცალკე შეასრულა ნაწარმოებები. მიუხედავად იმისა, რომ ერთსა და იმავე ტონალობაში დაწერილი ორი შედევრის შეერთება არ იყო მოცარტის მიერ ინიცირებული, მათი ერთად შესრულების ტრადიცია მაინც ეხმიანება მის თავდაპირველ განზრახვას. საინტერესოა, რომ დო-მინორული სონატა მეორეა მოცარტის მხოლოდ ორი საფორტეპიანო სონატადან, რომლებიც მინორულ ტონალობაში დაიწერა.

ამ დროს საქართველოში

მოცარტი 1791 წელს გარდაიცვალა. იმავე წელს საქართველომ დაკარგა დიდი პოეტი ბესარიონ გაბაშვილი, რომელიც ცნობილია თავისი ფსევდონიმით - ბესიკით (1750-1791). მიუხედავად იმისა, რომ ბესიკი აღიარებულია ქართული ლიტერატურის ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან პოეტად, იგი ასევე გახლდათ დახელოვნებული მომღერალი და თარისა და საზის დაკვრის დიდოსტატი. მისი ლექსების უმრავლესობა სასიმღეროდ იყო დაწერილი. პოეტი თავად მღეროდა მათ, რასაც, თანამედროვეთა გადმოცემებით, ალტაცებაში მოჰყავდა მსმენელი.

Wolfgang Amadeus Mozart

Fantasia in D Minor, K.397/385g

Mozart composed his D Minor Fantasia in 1782 and it remained unfinished at Mozart's death in 1791. In the first printed edition the piece ended at bar 97, on a dominant seventh chord and the fermata that followed it. Several years later, Breitkopf & Hartel printed the fantasy with an ending that presumably was composed by August Eberhard Müller, a German composer, organist and choir leader. It is this version that appears most commonly in succeeding publications and performances. Interestingly, pianist Mitsuko Uchida for her Philips Records recording has written her own version of ending that is similar to the piece's beginning. Uchida's version brings to some extent a symmetry to the form. Mozart's unfinished piece is considered one of the most popular works composed for piano.

Piano Sonata No. 8 in A Minor, K. 310

Piano Sonata K. 310 was composed by Mozart in July 1778, in Paris, around the time of his mother's death on July 3. Mozart made no reference to the A Minor Sonata in his correspondence; Hence, there is nothing worth noting known of its origin. Though, the death of his mother must have been reflected in the Sonata, as it is the first of only two Mozart's piano sonatas written in a minor key. It is also worth noting that before visiting Paris, Mozart took up a temporary residence in the city of Mannheim. Mannheim was one of the most important intellectual centres of Europe. It was home to the Mannheim School - the group of composers who composed for the court orchestra of Mannheim - one of the leading orchestras at the time. Composers of the Mannheim school introduced several revolutionary techniques into orchestral music including sudden crescendos - the Mannheim Crescendo, the Mannheim Rocket (ascending arpeggio phrases), the Grand Pause (when the whole orchestra stops for a moment, only to restart forcefully) etc. The Mannheim school influenced not only the A Minor b

ut also the other piano sonatas belonging to Mozart's "Middle Period." The A Minor Sonata is full of contrasts in texture and dynamics. Those contrasts could have also been inspired by music of Johann Schobert whose sonatas Mozart had played since his childhood and taught his students. Schobert was known for dramatic contrasts. It is dramatic contrasts that coupled with Mozart's genius make the A Minor Sonata one of the most tragic works in music history.

Fantasia in C Minor, K. 475

Piano Sonata No.14 in C Minor, K.457

According to own catalogue of compositions, Mozart wrote the C Minor Sonata on October 14, 1784. Seven months later, on May 20, 1785 was completed the C Minor Fantasia that is often performed together with the sonata. This tradition is related to the first published edition by Artaria that in December 1785 printed both pieces together as a Fantaisie et Sonata Pour le Fortepiano. The set was dedicated to Madame Therese de Trattner, one of Mozart's pupils and the wife of Mozart's landlord in Vienna. Later the Trattners became godparents to four of Wolfgang's and Konstanze's six children. Mozart himself performed pieces separately. Although the coupling of two masterpieces composed in the same tonality was not authorized by Mozart, the tradition of performing them in a set represents to some extent his original intention. Interestingly, the C Minor Sonata is the second of only two Mozart's piano sonatas written in a minor key.

Meanwhile in Georgia

Mozart died in 1791. In the same year Georgia lost a great poet Besarion Gabashvili commonly known by his pen name Besiki (1750-1791). Although recognized as one of the most important poets in the history of Georgian literature, Besiki was also a gifted singer who could play tar and saz. The majority of his poems were intended to be sung which he did himself too. According to contemporary accounts, he would amaze his listeners singing own poems and accompanying himself on oriental string instruments.